

Sygn. I C 712/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant: stażysta Aleksandra Czaplicka

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2016 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w P.

przeciwko (...) (...)w C.

o zapłatę

orzeka

I. zasądza od pozwanego (...) (...)w C. na rzecz powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w P. kwotę 2540,69 zł (dwa tysiące pięćset czterdzieści złotych i sześćdziesiąt dziewięć groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych, określonymi w ustawie z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych od dnia 19.04.2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) (...)w C. na rzecz powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w P. kwotę 1317 zł (jeden tysiąc trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **I C 712/16**

UZASADNIENIE

W dniu 19 kwietnia 2016 r. (data nadania w placówce pocztowej) powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w P., reprezentowany przez adwokata G. P., wniósł pozew przeciwko (...) w C. (...)żądając wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenia 2540,69 zł tytułem należności za dostarczony towar z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych określonymi w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wnosił także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że ze Szpitalem łączyła go umowa nr (...) z dnia 17 sierpnia 2015 r., na mocy której były dostarczane testy identyfikacyjne, krążki antybiotykowe, podłoża mikrobiologiczne. Po wykonaniu dostawy powód wystawił pozwanemu faktury na łączną kwotę 2500,63 zł. Pomimo upływu terminów płatności określonych w fakturach, pozwany nie zapłacił należności, skutkiem czego powód wniósł pozew do Sądu. W niniejszym postępowaniu powód dochodzi obok roszczenia głównego wynikającego z faktur również kwoty 40,06 zł skapitalizowanych odsetek liczonych od wymagalności należności do dnia 18 kwietnia 2016 r., zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Pismem z dnia 5 października 2016 r. powód sprecyzował roszczenie przez wskazanie sposobu wyliczenia odsetek, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych:

- kwota 3,65 zł odsetek liczonych od kwoty 157,68 zł wynikającej z faktury (...) za okres od 21 stycznia 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 11,86 zł odsetek liczonych od kwoty 670,03 zł wynikającej z faktury (...)/M. za okres od 11 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 6,02 zł odsetek liczonych od kwoty 340,20 zł wynikającej z faktury (...) za okres od 11 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 0,25 zł odsetek liczonych od kwoty 14,26 zł wynikającej z faktury (...)/M. za okres od 12 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 7,02 zł odsetek liczonych od kwoty 499,82 zł wynikającej z faktury (...) za okres od 25 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 8,66 zł odsetek liczonych od kwoty 627,48 zł wynikającej z faktury (...)/M. za okres od 26 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 1,42 zł odsetek liczonych od kwoty 102,60 zł wynikającej z faktury (...) za okres od 26 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

- kwota 1,18 zł odsetek liczonych od kwoty 88,56 zł wynikającej z faktury (...)/M. za okres od 28 lutego 2016 r. do 18 kwietnia 2016 r.

(pismo k. 67 akt).

Zarządzeniem z dnia 7 czerwca 2016 r. referendarz sądowy stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty (zarządzenie k. 41 akt).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Szpital Wojewódzki w C.(...) nie kwestionował istnienia zobowiązania wobec powoda. Przyznał, że żądanie powoda co do zasady jest uzasadnione, a opóźnienia w płatnościach spowodowane są jego bardzo trudną sytuacją finansową, która zmusza go do podejmowania ciężkich wyborów dotyczących kolejności spłaty długów. Szpital wniósł o rozłożenie spłaty zadłużenia na 2 miesięczne raty. Ponadto wnosił o nieobciążanie go kosztami procesu z uwagi na bardzo trudną sytuację finansową. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew Szpital zakwestionował wysokość naliczanych odsetek przez powoda oraz żądania zasądzenia odsetek przewidzianych w ustawie o transakcjach handlowych. Pozwany wskazał, że zgodnie z §5 ust 6 umowy łączącej strony wykonawca może naliczać odsetki z tytułu zwłoki w wysokości ustawowej, a nie odsetek w transakcjach handlowych.

Powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko podnosząc, że zgodnie z art. 13 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych strony nie mogą wyłączyć stosowania art. 8 ustawy, który mówi o odsetkach.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w P. oraz (...) Szpital Wojewódzki w C. (...)łączyła umowa nr (...) z dnia 17 sierpnia 2015 r. na podstawie której powód miał dostarczać Szpitalowi testy identyfikacyjne, szczepy wzorcowe, krążki antybiotykowe, podłoża mikrobiologiczne, zgodnie z zestawieniem asortymentowo wzorcowym. Umowa miała obowiązywać przez dwa lata. Szpital zobowiązał się zapłacić cenę za dostarczony mu towar w terminie 30 dni od daty wystawienia faktury VAT. Strony w § 5 ust. 6 ustaliły, iż zamawiający jest zobowiązany do zapłaty odsetek w wysokości ustawowej. (dowód: kserokopia umowy k. 15-24 akt).

Powód dostarczył pozwanemu Szpitalowi zamówiony przez niego towar, a następnie wystawił z tego tytułu faktury VAT na łączną kwotę 2500,63 zł:

- (...) na kwotę 157,68 zł z terminem płatności 20 stycznia 2016 r.
- (...) /M. na kwotę 670,03 zł z terminem płatności 10 lutego 2016 r.
- (...) na kwotę 340,20 zł z terminem płatności 10 lutego 2016 r.
- (...) /M. na kwotę 14,26 zł z terminem płatności 11 lutego 2016 r.
- (...) na kwotę 499,82 zł z terminem płatności 24 lutego 2016 r.
- (...) /M. na kwotę 627,48 zł z terminem płatności 25 lutego 2016 r.
- (...) na kwotę 102,60 zł z terminem płatności 25 lutego 2016 r.
- (...) /M. na kwotę 88,56 zł z terminem płatności 27 lutego 2016 r.

(dowód: faktury VAT – k. 25-34 akt).

(...) Szpital Wojewódzki w C.(...) odbierał zamówiony towar, jednakże nie uregulował za nie należności (bezsporne).

Powód pismem datowanym na dzień 22 marca 2016 r. wezwał pozwanego do zapłaty należności, które wynikały z w/w faktur z zastrzeżeniem, że w przypadku braku dokonania wpłaty sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego. Pozwany Szpital na to wezwanie nie odpowiedział. Powód wniósł pozew do Sądu żądając zasądzenia obok roszczenia głównego wynikającego z faktur, również kwoty 40,06 zł skapitalizowanych odsetek liczonych od wymagalności należności do dnia 18 kwietnia 2016 r., zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. (dowód: wyliczenie odsetek k. 67 akt, wezwanie do zapłaty wraz z załącznikiem i potwierdzeniem nadania – k. 37-38 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a w szczególności: odpisu z KRS k. 7-14, 46 akt, kserokopii umowy k. 15-24 akt, kserokopii faktur k. 25-34 akt, zestawienia odsetek k. 67 akt, wezwania do zapłaty k. 37-38 akt, bilansu k. 47-68 akt.

Sąd jako wiarygodne ocenił dokumenty, gdyż ich prawdziwość nie budzi wątpliwości i żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała.

Pozwany nie kwestionował wysokości należności dochodzonej pozwem oraz faktu, iż dotychczas kwoty dochodzone pozwem nie zostały przez niego zapłacone. Pozwany nie kwestionując roszczenia głównego, wnosił o ustalenie odsetek ustawowych, a nie przewidzianych w dla transakcji handlowych. Pozwany ponadto wnosił o rozłożenie należności na raty ze względu na swoją trudną sytuację majątkową. Powyższe zastrzeżenia dotyczą kwestii prawnych, a nie stanu faktycznego.

W tej sytuacji Sąd uwzględnił wszystkie dokumenty dołączone do pozwu i złożone przez strony. Przedłożone dokumenty rzeczywiście były sporządzone, a w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane. Sąd uznał, iż dołączone dokumenty stanowią uzupełnienie dowodów stanowiących załącznik do pozwu i dlatego mogą stanowić podstawę do wydania w sprawie rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Strony niniejszego procesu łączyła umowa dostawy. Zgodnie z art. 605 k.c. przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczenia częściami albo okresowo, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny.

W sprawie niniejszej bezspornym było, iż dostawca spełnił swój obowiązek i dostarczył towar, zgodnie z warunkami umowy, zaś odbiorca odebrał te rzeczy, lecz za odebrane rzeczy, stosownie do wystawionych faktur VAT nie uiścił należności, mimo upływu terminu w nich wskazanego, a ustalonego zgodnie z § 4 ust. 1 umowy.

Powód dochodzi więc należności stanowiącej sumę wynagrodzeń za dostarczone produkty, stwierdzone fakturami dołączonymi do pozwu, wynoszącą łącznie 2500,63 zł oraz skapitalizowane odsetki w związku z opóźnieniem w realizacji płatności zgodnie z wystawionymi fakturami w łącznej kwocie 40,06 zł. Razem dawało to kwotę 2540,69 zł, dochodzoną pozwem.

Strona pozwana nie kwestionowała tych należności. Do dnia wytoczenia powództwa nie uregulowała swych zobowiązań, ale jednocześnie nie negowała, że w/w należności należą się powodowi. W tej sytuacji Sąd zasądził dochodzoną pozwem kwotę roszczenia głównego zgodnie z żądaniem pozwu.

Ponadto Sąd uznał za zasadne żądanie powoda zasądzenia kwoty 40,06 zł skapitalizowanych odsetek oraz dalszych odsetek od chwili wytoczenia powództwa, liczonych od kwoty 2540,69 zł, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych

Zgodnie z treścią art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Ponadto na podstawie art. 482§1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie od chwili wytoczenia o nie powództwa.

W niniejszej sprawie termin zapłaty należności upływał w terminach określonych w fakturach. Skoro pozwany nie uiścił należności w terminie płatności, od dnia następnego należą się wierzycielowi odsetki ustawowe - zgodnie z art. 359§ 2 k.c. w zw. z art. 481§1 k.c..

Zgodnie z art. 55 ust 1. ustawy o zmianach ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2015 poz 1830) do transakcji handlowych w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

W myśl art. 55 ust 2 tej ustawy w przypadku transakcji handlowych w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, zawieranych w wyniku przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.), wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe

Z art. 8 ust 1. ustawy wynika, że w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;

2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, a w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, termin ten nie może przekraczać 60 dni.

3. Strony transakcji handlowej mogą ustalić termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, pod warunkiem że ustalenie to jest obiektywnie uzasadnione właściwością lub szczególnymi elementami umowy, a termin ten nie przekracza 60 dni.

W uzasadnieniu ustawy wskazano, że organy publiczne korzystają z bardziej przewidywalnych, bezpiecznych i trwałych źródeł dochodów, warunki zaś dostępu do finansowania niejednokrotnie są o wiele atrakcyjniejsze niż w przypadku przedsiębiorców. Ustawa wprowadza więc rozwiązanie, zgodnie z którym w umowach, w których organ publiczny występuje w charakterze dłużnika, termin zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi nie może przekraczać 30 dni od daty doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku. Od tej zasady ustawa przewiduje jednak w ust. 2 i 3 art. 7 dwa wyjątki. Z uwagi na złożoność procedury przyznawania kontraktów na świadczenia usług medycznych, szczególnie rodzaj usług, jakie świadczy sektor służby zdrowia, jego sytuację finansową spowodowaną m.in. specyficznym systemem finansowania oraz nie zrównoważeniem ponoszonych kosztów osiągniętymi przychodami, w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2-4 u.d.z.l., termin nie może przekraczać 60 dni. Ponadto strony transakcji handlowej mogą ustalić termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, pod warunkiem że ustalenie to jest obiektywnie uzasadnione właściwością lub szczególnymi elementami umowy, a termin ten nie przekracza 60 dni. Ustalenie w umowie terminu dłuższego niż 30 dni lub odpowiednio dłuższego niż 60 dni daje wierzycielowi, pod warunkiem spełnienia swojego świadczenia wynikającego z zawartej umowy, uprawnienie do odsetek za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

W niniejszej sprawie powód zażądał zasądzenia od Szpitala odsetek wynikających z ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, co jest zgodne z wyżej przytoczonymi przepisami i dlatego Sąd żądanie uwzględnił.

Sąd nie uwzględnił natomiast wniosku pozwanego o rozłożenie świadczenia na raty. Stosownie do art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. W niniejszej sprawie pozwany w odpowiedzi na pozew złożył wniosek o rozłożenie świadczenia na raty, uzasadniając go trudną sytuacją finansową, na dowód czego przedłożył odpis bilansu za rok ubiegły, zestawienia zawierające liczbę hospitalizowanych osób, udzielonych porad i wykonanych badań.

Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”, podlegających wyłącznemu uznaniu przez sąd. Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, ochrona jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 stycznia 2014 r. V ACa 620/13 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 maja 2012 r., syn, akt I ACa 242/12). Strony procesu w chwili powstania zobowiązania były profesjonalistami stale zajmującymi się tego typu działalnością. Pozwany zamawiając u powodowej spółki dostawy towarów, znając swoje możliwości finansowe i ograniczenia wynikające z refundowanego systemu zapłaty za udzielane świadczenia, obowiązany był tak ukształtować stosunek zobowiązaniowy z powodem, aby uwzględnił on realia w zakresie czy to ilości zamawianych artykułów, czy też terminu płatności. To na Szpitalu ciąży obowiązek takiego gospodarowania uzyskanymi środkami, aby posiadać aktywa na bieżące regulowanie należności, nie zaś jego kredytowanie przez kontrahentów, wbrew ich woli i ustaleniom umownym. Należy podkreślić, że przychylenie się Sądu do wniosku zobowiązanego i rozłożenie zobowiązania na raty godziłoby w zasadę swobody zawierania umów, a w konsekwencji nieuzasadnioną niczym ingerencją Sądu w obrót gospodarczy.

Dokumentacja pozwanego zawierająca dane opisujące ilość wykonanych świadczeń zdrowotnych wskazuje tylko i wyłącznie na to, że pozwany spełnia swoje cele statutowe. Powoływanie się na nią nie odnosi żadnych skutków prawnych.

Wskazać też należy, że przed tutejszym sądem toczy się wiele procesów cywilnych prowadzonych przeciwko (...) w C. o zapłatę należności z tytułu dostaw leków i urządzeń czy świadczenia usług. Wiele jest też już wszczętych egzekucji,

co podnosi sam Szpital. Podmiot, który w sposób świadomy nie realizuje swoich zobowiązań nie może skutecznie domagać się rozłożenia świadczeń na raty.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. przyznając powodowi, jako stronie wygrywającej proces, zwrot opłaty sądowej oraz koszty zastępstwa procesowego zgodnie z §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w prawie opłat za czynności adwokackie oraz opłatę sądową od pełnomocnictwa.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o nieobciążanie go kosztami procesu, stosownie do art. 102 k.p.c.. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie ujawnił się wypadek szczególnie uzasadniony. Stwierdzić bowiem należy, że to niesumiennie i oczywiście niewłaściwe postępowanie pozwanego doprowadziło do zainicjowania procesu i powstania związanych z nim kosztów. Pozwany, z uwagi na swoje postępowanie, nie zasługuje więc na potraktowanie go w uprzywilejowany sposób, a w rezultacie na zwolnienie go z obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Z tych względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

(...)